

DOI: <https://doi.org/10.52258/stthtr.sup.03.sd.01.07>

Hivatás küldetéssel – Ferences identitáskeresés Giacomo Bini OFM generális Assisi Szent Ferenc ünnepére írt leveleiben

URBÁN JÁNOS ERIK OFM

Babeş-Bolyai Tudományegyetem – Vallás, Kultúra, Társadalom
Doktori Iskola, Kolozsvár (RO)
ioan.urban@ubbcluj.ro

Témafelvezetés

Egy szerzetesrend karizmáját a regula vagy életszabály próbálja formába önteni. Ezt legtöbbször a rendalapító – vagy az általa megélt minta alapján az első közösség – foglalja írásba, és a Szentszék megerősítésével válik hivatalossá. De ez szüntelen tanulmányozásra, felülvizsgálatra és aktualizálásra szorul, azaz hogyan lehet minden korban és helyen a rendalapító szándéka szerinti hűséggel megélni azt. Amennyiben egy szerzetesrend nem eléggé bátor vagy egyszerűen elmulasztja a lelkiesség egészséges tanulmányozását és aktualizálását, az a veszély fenyegeti, hogy eltér a rendalapító szándékától vagy megreked egy adott korban a lelkiesség helyes megélésében,

ezért akár vissza is fejlődhet – ettől szenvednek a szerzetesrendek.¹ Azzal, hogy Krisztus közösséget gyűjtött maga köré és egyházat alapított, elindította az intézményesülés felé. Az intézmény a hozzá kapcsolódó személyeknek biztonságtudatot ad, ezért az ember, hacsak nem rendelkezik annyira karizmatikus erővel és helyes jelenlátással, amely a jövőre is irányul, nem érez késztetést arra, hogy felülvizsgálja az intézmény struktúráit. Látjuk, hogy a krisztusi szándék az egyház alapításakor nem az intézmény által megteremtett biztonság élvezése volt, hiszen ez ellentétben állna a krisztusi elvekkel. Egészséges egyensúlyt kell megteremteni az adott korban a lelkeség és az intézmény között, amelyet javító szándékkal újra meg újra felül kell vizsgálni.

Az intézményesülés mellett óhatatlanul megjelenik az elszemélytelenedési, eltárgyasodási folyamat, amely két irányba hat. Egyrészt a „második és sokadik generáció” problémája – az alapító személyes élménye helyett a későbbi nemzedékek életébe gyakran a tradicionális formák lépnek –, amelyet egyszerűen az „így szoktuk” rendi szlogennel emlegetünk. Másrészt a közösség növekedésével elszemélytelenedés lesz tapasztalható a közösségi kapcsolatokban,² ami meglátásom szerint táptalaja lesz az individualizmus kialakulásának a rendi közösségekben, amely a testvériességet és a közösségi tudatot alapjaiban rombolja. Amíg az alapítót és a közösség első tagjait a közös élmény – amelyet a közös imában, szolgálásban tapasztaltak meg –, a közös célok kovácsoltak össze és formáltak közösséggé, addig a „kései utódokat” a hagyomány tartja össze, ahol már nagyobb az esély arra, hogy a „mi tudattól” az „én tudat” felé, a közösségtől önmaga felé mozduljanak el a közösség tagjai. Az alapító eredeti szándékának meghamisításához és annak torz megéléséhez vezethet az elszemélytelenedés, ahol személyes átélés nélkül, a hagyomány fogja összetartani a közösséget, amely először belülről kezd gyengülni és bomlani, majd a belső struktúra

1 Vö. López, Salvador SP: *A kalazanciusi karizma intézményesítése*. In. E-szerzetes 1. (2013) https://epa.oszk.hu/02300/02379/00001/pdf/EPA02379_e-szerzetes_2013_01_52-57.pdf (2024. 05. 14.)

2 Vö. Tomka: 52–53.

meggyengülésével mindez kifelé is megmutatkozik, vagyis ezen negatív erővonalak „ad intra” és „ad extra” hatnak.

Az intézményesülés egy következő és egyben jellegzetes tulajdonsága a környezethez, társadalomhoz való hasonulás, megalkuvás. Amíg a szociológia egyházfogalmához ez a vonás lényegileg hozzátartozik, addig a krisztusi egyháznak minden korban meghatározott távolságot kell tartania a társadalomtól. Éppen ez a távolságtartás adja a karizma prófétai jellegét, és amelynek betöltéséhez elengedhetetlenül szükséges az említett elsőbbség.³ Ezen hibába a szerzetesrendek is beleeshetnek, amennyiben megfelelő körülmények nélkül elhagyják a regula megtartó szabályzatát és a vallási gyakorlatokat, az elhagyottak helyére pedig nem vezetnek be „megtartó fegyelmet” vagy lelki táplálékot nyújtó közös alkalmakat. Mindez pedig azt eredményezi, hogy elterjed a „polgári életstílus”, amely a karizma szerinti életforma identitását gyengíti, ezzel egyre inkább mérsékelve a szerzetesi élet megbecsülését.⁴ Ezért van szükség a rendi reformokra, amikor a nagy közösség néhány vagy összes tagja az alapító lelkesedésére lángra gyúl, s ezáltal a forrásokhoz való visszatérést eredményezi egészen látható módon.

Mindezek után kijelenthetjük, hogy az intézményesítés szükség-szerű egy közösség élete számára, viszont ha lélek nélkül végzik, szoros lánccá, nehéz béklyóvá, a személyek tönkretételévé válik.⁵ Amint a krisztusi egyházban is a karizmának és az intézményesüléssel járó folyamatoknak együtt kell élnie, ezen összefonódás a szerzetesrendeknél is megfigyelhető, nem egyszer a lelkiség és a struktúra között feszülő egyensúly-eltolódás, nem egyszer a lelkiség kárára. Ezért szükséges a karizmához való visszatérés, amely az alapító karizmáját őrző regula és konstitúció szerinti életforma, s amely szüntelen párbeszédben van az egyházzal és a mai világgal, hozzájárulva a szerzetesidentitás⁶ megerősítéséhez.

3 Vö. Tomka: 53.

4 Vö. Dilanni, Albert: *A hivatások és a szerzetesi élet elvilágiasodása*. In: Mérleg 1987/4, 363–373.

5 López im.

6 Az identitás vagy önazonosság „a létezőnek az a tulajdonsága, hogy időbeli léte ellenére az időnek ellenálló lényege alapján önmagával azonos

A Kisebb Testvérek Rendje 2021-ben megtartott nagykáptalanjának záródokumentuma felhívja a figyelmünket arra, hogy „ferences identitásunk megújításának feladata megkülönböztetést, tanulmányozást, képzést és cselekvést igényel. Isten népe többet követel tőlünk, mivel nyilvánosan elköteleztük magunkat, hogy Szent Ferenc példája szerint kisebb testvérek legyünk.”⁷ Tovább olvasva a dokumentumot azt is aláhúzza, hogy szükséges felismerni, hogy „a Kisebb Testvérek név magában foglalja identitásunk lényegét, és azt, amit néhány káptalani tag úgy jellemzett, mint »a két tüdő, amely ferencesként életet ad minden cselekedetünknek« – ez a »két tüdő« pedig, amely lehetővé teszi, hogy a Szentlélek lehelete megelevenítse a világban való létezésünk egész módját, a fraternitas-t és a minoritas-t.”⁸ Assisi Szent Ferenc lelkiségét követve, az evangéliumot élve rá kell mutatnunk, hogy miközben a környezetünk változik, szükséges felismernünk, hogy melyek azok a jelzők, amelyeket birtokolva jelenvalóvá tudják tenni a karizmánkat, amely nem nyomja el a személyt, ezáltal gazdagítja a testvéri és közösségi életformát. A záródokumentum megjegyzi, hogy kihívás, hogyan éljük meg az identitásunkat, vagyis ahogy visszatérünk az evangéliumnak ahhoz a formájához, amely a ferences szerzetes életének középpontjában

---

marad, s ezért mindig ugyanúgy azonosítható”, vagyis egy olyan karakter, amely megkülönböztet egy személyt vagy egy egész közösséget az összes többitől, viszont az azonosság szétroncsolásával vagy elvesztéssel maga az eredetiség szűnik meg. Vö.: Azonosság, In: *Magyar Katolikus Lexikon*, <http://lexikon.katolikus.hu/A/azonoss%C3%A1g.html>, (2023. 06. 15.)

Más megfogalmazásban: „Az identitás szó, amely arra utal, hogy egy entitás, egy létező, önmagával azonos, de a geometriában használatos idom szó is ezt jelzi, akárcsak az idea és ideológia. A magyar nyelv játékoságát jelzi, hogy saját szerkezetébe beillesztve azt is ki tudja fejezni, ha ennek az ellenkezője történik, vagyis amikor valakinek nincs id-je, ezért aztán idétlén. És aki idétlén, az nem lévén neki önmagával való azonossága, összevissza bolyong a világban, helyét nem találva.” Bogár László: Szivárvány és identitás. In: <https://www.magyarhirlap.hu/velemeney/20200824-szivarvany-es-identitas> (2023. 06. 19.)

7 *A Szentlélek meghívására válaszolva, mint testvérek és kisebbeknek az Egyházban és a világban, A 2021. évi nagykáptalan záródokumentuma, A nagykáptalan által jóváhagyva 2021. július 17-én, 10.* In: https://ofm.org/uploads/old_site/sites/9/2021/10/Documento_finale_HU.pdf (2023. 06.16.)

8 Uo. 11. pont.

kell(ene) állnia: az evangéliumot olyan kisebb testvérként úgy élni, akik képesek meghallgatni az Urat, az embereket, hirdetni az evangéliumot, amelyet megfogadtak. Ez identitásunk szíve, mint szegények a szegények között, a közös otthont és minden embert tisztelőben tartva.⁹

Jelen tanulmányomban arra teszek kísérletet, hogy bemutassam, hogyan jutnak kifejezésre a Kisebb Testvérek Rendje egykori miniszter Generálisának, Giacomo Bini OFM-nek¹⁰ szeráfi atyánk ünnepeire írt leveleiben a ferences lelkiséget identifikáló témái.

Testvéri közösség

Assisi Szent Ferenc ajándékba testvéreket kap az Úrtól,¹¹ egy olyan testvéri közösséget lát maga előtt, „amely életével hirdeti az ígét, és hagyja magát evangelizálni,”¹² azaz a testvérek, mielőtt másokat buzdítanak és intenek a jóra, maguknak kell önmagukat hagyni evangelizálni a közösség tagjai által. Kísérletet tehetünk a kisebb testvér tulajdonságainak a leírásához, meghatározásához, amely az identitását adja, azonban hamar észre fogjuk venni, hogy a folyamat során nem egy testvér személyes tulajdonságait fogjuk

9 Vö. SzN.: *Intervista al Ministro Generale: “Rinnovare l’identità francescana”, in occasione del Bicentenario della nascita di Fra Bernardino da Portogruaro*, In.: <https://ofm.org/intervista-al-ministro-generale-rinnovare-l-identita-francescana-in-occasione-del-bicentenario-della-nascita-di-fra-bernardino-da-portogruaro.html> (2023. 06.16.)

10 Fr. Giacomo Bini OFM: (1938 Ostra Vetere –2014 Róma), 2017–2003 között volt a Kisebb Testvérek Rendje miniszter generálisa.

11 „És miután testvérek adott nekem az Úr, senki sem mutatta meg nekem, mit kell tennem, de ő a Legfölségesebb kinyilatkoztatta nekem, hogy a szent evangélium szerint kell élnem” in: Assisi Szent Ferenc írásai, Fr. Hídász Ferenc OFM, Fr. Varga Kapisztrán OFM, Fr. Várnai Jakab OFM, Kámán Veronika (szerk.), *Ferences Források Magyarul 3.*, Magyarok Nagyasszonya Ferences Rendtartomány, Budapest, 2018, 165.

12 *Lettera del Ministro Generale e Definitorio generale per la Solennità di san Francesco (1999)*. In: *Acta Ordinis Fratrum Minorum* Vol. III., Curia Generalis Ordinis, Roma, 1999, 252-254.

összegyűjteni, hanem egy testvéri közösség leírása fog megjelenni előttünk. Ferenc, miközben az Úr akaratára figyelt – amely az evangéliumi életformában nyilvánult meg –, testvéreket kapott ajándékba, vagyis közösség szerveződik köréje, ezért az „igazán ferences életforma első feltétele, hogy birtokolja azt a képességet, hogy a testvérek szeretetközösségben éljenek és szolgáljanak. Ez azt jelenti, hogy a kisebb testvér hajlandó elfogadni a támogatást, bátorítást és a korrigálást, amelyet egy közösségben élve kap, amely segíteni fogja a személy érettségét, valamint szolgálatában a nagylelkűségre és alkotókészségre ösztönzi.”¹³

Az új évezred – a 2000. év – Szent Ferenc ünnepére írt levelében a generális atya arról ír, hogy a szolidaritásról elmélkedve a testvéri közösségben a jeruzsálemi ősegyház példája kell szemünk előtt álljon, hogy a testvéri közösség valóban szolidáris legyen, vagyis „másokért garanciát vállalunk, megosztjuk egymással az életet, elkerüljük az individualizmust, ellenállunk az elszigetelődésnek, ellenállunk a személyi kultusz kialakítási kísértésének!”¹⁴ Miközben a testvéri élet a jövőt építi és az identitását keresi, a testi táplálék mellett a lelki táplálékra is fokozottan figyelnie kell, ugyanis a „testvéri közösség az Igéből táplálkozik, így a közösség nem létezhet az Ige nélkül, mert benne találja meg identitását”¹⁵

A generális ténymegállapításként és egyfajta kritikaként közli a definitoriumával, hogy „még hosszú út áll előttünk, hogy testvériségeink az evangélium élő sejtjeivé váljanak, az Istennel és az emberekkel való találkozás kiváltságos helyeivé, hogy szegénységünk testvériséggé, megosztássá, konkrét szolidaritássá váljon az alacsonyakkal, alázatosakkal és erőtlennel, hogy az igazságosság és a béke melletti választásunk a béke hírnökeivé, az elnyomottak

13 Litterae Ministri et Definitori Generalis sollemnitatis S. Francisci 1997. In: *Acta Ordinis Fratrum Minorum* Vol. III., Curia Generalis Ordinis, Roma, 1997, 231-234.

14 *Lettera del Ministro Generale e Definitorio generale per la Solennità di san Francesco* (2000). In: *Acta Ordinis Fratrum Minorum* Vol. III., Curia Generalis Ordinis, Roma, 2000, 251-254

15 *Lettera del Ministro e Definitorio generale in occasione della Festa di san Francesco* (2002). In: *Acta Ordinis Fratrum Minorum* Vol. III., Curia Generalis Ordinis, Roma, 2002, 271-274.

jogainak védelmezőivé és minden ember emberi méltósága tiszteletben tartásának elmozdítójává váljon!”¹⁶ Bátran kijelenthető, hogy amit kritikaként fogalmazott meg, azzal a tenni akarásra biztatja a testvéri közössége(ke)t. Láthatjuk ebben az összefüggésben is, hogy a közösség és az általa végzendő evangelizáció mennyire összefonódik. Ez a gondolatszál pedig átvezet a következő témához, az evangelizációhoz.

Evangelizáció

A rendi előjáró a 2000. év nagy jubileumához közeledve megállapítja, hogy a megtestesülés megünneplésének a ténye, valamint „a Krisztus iránti szeretet az, amely kötelezi a kisebb testvért, hogy felülvizsgálja életstílusát, konkrét döntéseit, a tanúságtételét és azon szolgálatát, amelyet az emberiségnek felajánlhat következetesen”.¹⁷

Miután Bini testvért generálissá választották, a ferences rend megfogalmaz öt prioritást, amelyek között az evangelizáció is szerepel. A generális a definitóriumával¹⁸ konkrét javaslatot tesz az evangelizáció vonatkozásában, miszerint „fejlesszük evangelizációs terveinket, arra törekedve, hogy Krisztus evangéliumával betöltsük a földet”.¹⁹ Hozzáteszi, hogy mindehhez elengedhetetlenül szükséges tudatosítania minden kisebb testvérnek, hogy „a szellemi képzés és

---

16 *Lettera del Ministro Generale e Definitorio generale per la Solennità di san Francesco (1999)*, 252-254.

17 *Litterae Ministri et Definitorri Generalis sollemnitatis S. Francisci 1997.*, 231-234.

18 *A Kisebb Testvérek Rendjének Általános Konstitúciói*, 203. cikkely 1§.: „A definitórium generale feladata, hogy amennyiben testületi egység, a jog normái szerint járjon el; amennyiben pedig a miniszter generális tanácsa, neki segítséget, s az egyetemes egyházjog és a rendi jog szabályai szerint tanácsot vagy hozzájárulást adjon”, in: *A Kisebb Testvérek Rendjének Megerősített Regulája, Általános Konstitúciói, Általános Statútumai*, Magyarok Nagyszónya Ferences Rendtartomány, Budapest, 2023, 82.

19 Uo.

a tanulmányok alapvető szükségletünk az evangelizáláshoz”.²⁰ Ami pedig meghatározza a ferences rend evangelizációját, nem más, mint hogy „mi egy evangelizáló testvéri közösség vagyunk. Ugyanezen megállapítások a testvérek által végzett bármely más tevékenységre is vonatkozhatnak”²¹ – vagyis nem egyénileg veszünk részt az evangelizáció szolgálatában, hanem közösségesen.

Az evangelizáció, a párbeszéd, valamint a meghallgatás mint szolgálat és erény a kisebb testvér küldetésének igen erős és lényeges összetevője, amiről a ferences generális az 1999-es és 2002-es leveleiben is értekezik.

A kisebb testvér küldetése

A 2000-es év nagy jubileumára készülve, Jézus Krisztus megtestesülését szemlélve, amelynek minden kisebb testvér is a részese, mivel „akit megérintett a szeretet szépsége, az nem élhet tovább anélkül, hogy tovább ne adná, annak terjesztése nélkül (Mk 3, 14-15) – ettől a pillanattól pedig nincs hivatás küldetés nélkül.”²² Ezen küldetésnek mindig két irányba kell mozogni: egyrészt befelé, a testvéri közösség felé, másrészt kifelé, minden jóakarató ember felé, betöltve Krisztus evangéliumával a földet.

A grecciói jászoljelenet leírását olvasva azt írja a rendi előljáró, hogy „a mi sajátos módunk, ahogyan segítünk az embereknek nem más, mint meglátni Jézust”.²³ Mindebből egyenesen következik, hogy a kisebb testvér küldetése megláttatni Jézust, mégpedig akkor és úgy, „amikor egyszerűségben osztozunk az emberek életében, és

20 *Lettera del Ministro e Definitorio generale in occasione della Festa di san Francesco (2002)*, 271-274.

21 *Lettera del Definitorio generale per la Solennità di san Francesco (2001)*. In: *Acta Ordinis Fratrum Minorum* Vol. III., Curia Generalis Ordinis, Roma, 2001, 302-305.

22 *Lettera del Ministro Generale e Definitorio generale per la Solennità di san Francesco (1999)*, 252-254.

23 *Lettera del Definitorio generale per la Solennità di san Francesco (2001)*, 302-305.

megkülönböztetés nélkül befogadjuk őket testvéri közösségeinkbe, amikor csatlakozunk hozzájuk az igazságosság és a béke keresésében, amikor tanúságot teszünk örömünk és reménységünk forrásáról, akkor az emberek elkezdik meglátni Jézust, és előtérbe helyezik életükbe”.²⁴

Ennek a szolgálatnak a termékeny elvégzéséhez a párbeszédre való készségre is szükség van, aminek elengedhetetlen részét képezi a meghallgatás különböző formája, amit olvashatunk a következő levelek tartalmában.

Párbeszédre való készség

Giacomo Bini OFM az első, Szent Ferenc főünnepére írt levélben a definitóriummal kijelenti, hogy „a kisebb testvérnek képesnek és alkalmasnak kell lennie arra, hogy értelmes párbeszédbe lépjen másokkal, és kapcsolatokat teremtsen, értékelje a másik személyben jelenlévő egyedülálló gazdagságot. Mindez a saját határaink és identitásunk mély és derűs tudatosságából fakadhat.”²⁵ A párbeszédre való készség és alkalmasság ugyanakkor magába foglalja a másik személy „nyugodt és türelmes meghallgatását” is!²⁶ A következő évben írt levelében – a generális atya – újra felhívja a rendi testvérek figyelmét a párbeszéd fontosságára, vagyis a kisebb testvérek tudjanak „időt pazarolni a kölcsönös meghallgatásra”.²⁷

A generális atya, miközben a kölcsönös párbeszédre buzdít, átérzi, hogy „egymás meghallgatása nem mindig könnyű és nem mindig értékelhető” – sőt hozzáteszi, hogy „ezen párbeszéd olykor kevésbé örömteli, mint a lelkipásztori munka”.²⁸ Ezen párbeszéd „kettős

24 Uo.

25 *Litterae Ministri et Definitorri Generalis sollemnitatis S. Francisci* 1997, 231-234.

26 Uo.

27 *Lettera del Ministro e Definitorio generale per la Solennità di san Francesco* (1998), In: *Acta Ordinis Fratrum Minorum* Vol. III., Curia Generalis Ordinis, Roma, 1998, 276-279.

28 Uo.

hatékonysággal bír”,²⁹ vagyis míg az aktívan szolgáló testvérek között kapcsolatot épít, az immár inaktívvá vált idős tagokat is bekapcsolja a testvéri élet vérkeringésébe.

Utolsó levelében – Giacomo Bini OFM – visszatekint a kezdetekre, a testvéri látogatások alkalmaira, a különböző találkozókon pedig gyakorlatban is megmutatta mindazt, amit előzőleg elméletben tanított, megvallva, hogy a „kölsönös meghallgatásban és testvéri párbeszédben megélt időben, láthattuk, hogy az Úristen mennyi jó szót és jót cselekedett közösségeinkben és az egész világon, amelyet Krisztus szeretete egyesített.”³⁰

Összegzés

A II. vatikáni zsinat *Perfectae caritatis – Tökéletes szeretet* kezdetű dokumentuma határozat a szerzetesi élet korszerű megújításáról a korszerűsítés alapelveit megfogalmazva, hangsúlyozta a konstitúciók felülvizsgálatának szükségességét, hogy az elavult előírásokat törölve alkalmazzák, aktualizálják azokat a szent zsinat okmányaihoz. A zsinat befejezése után nagy lelkesedéssel láttak munkához a szerzetesrendek. Ennek a folyamatnak – egyben a nagy megújulási vágy romantikus korszakának – volt részese Giacomo Bini OFM is, aki korából kifolyólag éppen a zsinat időszaka alatt végezte tanulmányait és kezdte meg szolgálatát.

Az elmúlt évtizedekben az identitás témája kiemelt figyelmet kapott a szerzetesek körében, így a ferences rend tagjai között is. Sürgető igényként merült fel megfogalmazni, kik is valójában, hogy ne veszítsék az egyes rendek tagjai identitásukat, ha pedig hiányos ismereteik vannak, könnyen pótolhassák. Ma egy gyorsan változó világban élve pontosan meg kell fogalmaznunk és tudnunk kell, hogy kik vagyunk valójában. Amennyiben párbeszédet akarunk folytatni a környezetünkkel, akkor fontos és szükséges egy olyan

²⁹ Uo.

³⁰ *Lettera del Ministro e Definitorio generale in occasione della Festa di san Francesco (2002), 271-274.*

helyes identitással megjelennünk, amely a párbeszédben felismerhető és egyben hiteles.

A vizsgált levelek olvasatában, amelynek témái: szenvedély, közösség, párbeszéd, úton haladás, prioritásaink (1997); Az idős testvérek mint ajándékok, akiknek meghatározott hivatásuk van a közösségben idősként élni az evangélium fényében (1998); Jézus Krisztus megtestesülésének a fontossága – ebből fakadó missziós küldetés (1999); Szolidaritás – a testvér szolidaritásától a közösség szolidaritásához eljutni, a közösség szolidaritásától a világ szolidaritásáig – békesség teremtővé válni (2000); Boldogok, akik hallgatják Isten szavát és aszerint cselekszenek – visszatekintés a rend identitására –, amely úgy tűnik, sokkal világosabb és érthetőbb – valóban így van? (2001); Az Úr igéje evangéliumi módon építi a személyt és a közösséget, a tanulmányok az élet és az evangélium hirdetésének szolgálatában (2002) – arra kerestem a választ, hogy a generális atya milyen választ ad arra, kik vagyunk, mit akarunk, hova akarunk eljutni, egyénileg, közösségileg, mindezt ferences identitás közepete!?

Giacomo Bini OFM egykori generális lelkiisége szerint egyénileg és közösségileg egyaránt a harmadik évezred kisebb testvéreinek olyan személynek kell lennie, aki szenvedélyesen szereti Jézus Krisztust, szenvedélyesen szereti felebarátját, mint testvérét; legyen képes a párbeszédre, megőrizve a zarándoklétét e világban, hivatása és küldetése megköveteli, hogy Isten Igéjét élete középpontjába helyezze, vagyis Krisztus megtestesüléséből fakad a ferences szerzetes küldetése. Mindehhez pedig a tanulás és képzés legyen eszköz az evangélium hirdetéséhez, felebarátainak a szolgálatában.

Felhasznált irodalom

A Kisebbségi Testvérek Rendjének Megerősített Regulája, Általános Konstitúciói, Általános Statútumai, Magyarok Nagyasszonya Ferences Rendtartomány, Budapest, 2023.

- A Szentlélek meghívására válaszolva, mint testvérek és kisebbeknek az Egyházban és a világban, A 2021. évi nagykáptalan záródokumentuma*, A Nagykáptalan által jóváhagyva 2021. július 17-én, 10. pont. In.: https://ofm.org/uploads/old_site/sites/9/2021/10/Documento_finale_HU.pdf (2023. 06.16.)
- Assisi Szent Ferenc írásai*, Fr. Hidász Ferenc OFM, Fr. Varga Kapisztrán OFM, Fr. Várnai Jakab OFM, Kámán Veronika (szerk.), Ferences Források Magyarul 3., Magyarok Nagyasszonya Ferences Rendtartomány, Budapest, 2018.
- Bogár László: *Szivárvány és identitás*, In.: <https://www.magyarhirlap.hu/velemeney/20200824-szivarvany-es-identitas> (2023. 06. 19.)
- DiIanni, Albert: *A hivatások és a szerzetesi élet elvilágiasodása*. In: MÉRLEG, 87/4.
- Intervista al Ministro Generale: “Rinnovare l’identità francescana”, in occasione del Bicentenario della nascita di Fra Bernardino da Portogruaro*, In.: <https://ofm.org/intervista-al-ministro-generale-rinnovare-l-identita-francescana-in-occasione-del-bicentenario-della-nascita-di-fra-bernardino-da-portogruaro.html> (2023. 06.16.)
- Litterae Ministri et Definitorri Generalis sollemnitatis S. Francisci 1997*. In: *Acta Ordinis Fratrum Minorum Vol. III.*, Curia Generalis Ordinis, Roma, 1997.
- Lettera del Ministro e Definitorio generale per la Solennità di san Francesco (1998)*. In: *Acta Ordinis Fratrum Minorum Vol. III.*, Curia Generalis Ordinis, Roma, 1998.
- Lettera del Ministro Generale e Definitorio generale per la Solennità di san Francesco (1999)*. In: *Acta Ordinis Fratrum Minorum Vol. III.*, Curia Generalis Ordinis, Roma, 1999.
- Lettera del Ministro Generale e Definitorio generale per la Solennità di san Francesco (2000)*. In: *Acta Ordinis Fratrum Minorum Vol. III.*, Curia Generalis Ordinis, Roma, 2000.
- Lettera del Definitorio generale per la Solennità di san Francesco (2001)*. In: *Acta Ordinis Fratrum Minorum Vol. III.*, Curia Generalis Ordinis, Roma, 2001.
- Lettera del Ministro e Definitorio generale in occasione della Festa di san Francesco (2002)*. In: *Acta Ordinis Fratrum Minorum Vol. III.*, Curia Generalis Ordinis, Roma, 2002.

López, Salvador SP: *A kalazanciusi karizma intézményesítése*. In. E-szerzetes 1. (2013) https://epa.oszk.hu/02300/02379/00001/pdf/EPA02379_e-szerzetes_2013_01_52-57.pdf (2024. 05. 14.).

Magyar Katolikus Lexikon, in: <http://lexikon.katolikus.hu> (2023. 06. 25.)

Tomka Ferenc: *Intézmény és karizma az egyházban, Vázlatok a katolikus egyház szociológiájához*. Budapest 1997.